

7. Запара В. М. Стан і перспективи забезпечення збереження вантажів при перевезенні залізницями України / В.М. Запара, Я.В. Запара, Н.П. Діжак //Збірник наукових праць Української державної академії залізничного транспорту. – 2014. – Вип. 146. – С. 32-37/

8. Соколов Ю.И. Анализ влияния участников перевозочного процесса на

обеспечение качества транспортного обслуживания грузовладельцев / Ю.И. Соколов, И.М. Лавров // Этап: Экономическая Теория, Анализ, Практика. – 2012. – № 6 – с. 134–142.

9. Соколов Ю.И. Экономика качества транспортного обслуживания грузовладельцев: монография. М.: УМЦ ЖДТ. 2011. – 184 с.

Стаття надійшла: 3.10.16р.

УДК 336.22

ПОДАТКОВИЙ АНАЛІЗ ЯК СКЛАДОВА ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Легостаєва О.О., к.е.н., доцент (ХНУ ім. В.Н. Каразіна)

Лисьонкова Н.М., к.е.н., доцент (УкрДУЗТ)

Податки - основне джерело формування доходів держави, найважливіший елемент його економічної політики, Проведення комплексного податкового аналізу дозволяє провести аналіз сукупності податків і зборів, які сплачуються конкретним підприємством у різні роки, виявити найбільш значущі фактори, що викликали зміни в динаміці і структурі податкової сукупності, а також сформувати інформаційну податкову базу підприємства, що дозволить забезпечити функціонування ефективної і оптимальної системи податкової політики підприємства.

Ключові слова: податкова система, податкова політика, оптимізація оподаткування, податкове навантаження, податковий аналіз

НАЛОГОВИЙ АНАЛІЗ, КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ОПТИМИЗАЦИИ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Легостаева Е.А., к.э.н, доцент (ХНУ им. В.Н.Каразина)

Лысенкова Н.Н. к.э.н, доцент (УкрГУЖТ)

Налоги – основной источник формирования доходов государства, важнейший элемент его экономической политики. Проведение комплексного налогового анализа позволяет провести анализ совокупности налогов и сборов, уплачиваемых конкретным предприятием в разные годы, выявить наиболее значимые факторы, вызвавшие изменения в динамике и структуре налоговой совокупности, а также сформировать информационную налоговую базу предприятия, что позволит обеспечить функционирование эффективной и оптимальной системы налоговой политики предприятия.

Ключевые слова: налоговая система, налоговая политика, оптимизация налогообложения, налоговая нагрузка, налоговый анализ.

TAX ANALYSIS AS PART OF AN ENTERPRISE TAX POLICY OPTIMIZATION

*Liegostaieva E.O., PhD, Associate Professor of Economic theory department,
(V. N. Karazin Kharkiv national University)*

Lysenkova N.M., Candidate of Economic Sciences, associate professor (USU of RT)

Taxes are the main source of state incomes, the most important element of its economic policy, a tool of economic regulation; and while intruding into the sphere of strategic, tactical and operational decisions, taxes put the heads of the enterprises before the necessity to possess knowledge and to organize the tax management system on their enterprises. The taxes are a compulsory, unconditional, individual and irrevocable payment, which is levied from legal entities and individuals as expropriation of the assets belonging to them, to ensure the financial activities of a state.

In order to optimize the tax policy of an enterprise it is necessary to carry out a tax analysis according to following components such as factor analysis of tax payments, the analysis of the structure and dynamics of tax payments, the analysis of a tax burden of an enterprise, the analysis of an enterprise's tax debts.

Conducting a package analysis of a tax allows to analyze the aggregate of taxes and duties, which are paid by a specific enterprise over some years, to identify the most important factors, which have caused changes in the dynamics and structure of the tax aggregate and to form a tax information basis of an enterprise, which will guarantee the functioning of an effective and productive tax policy of an enterprise.

Keywords: *tax system, tax policy, optimization of taxation, tax burden, tax analysis.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання діюча система оподаткування суттєво впливає на економічні та фінансові результати діяльності підприємств. Сучасний економічний бізнес характеризується наявністю високих втрат від податкового адміністрування, що у свою чергу вимагає формування у підприємства стратегії оптимізації оподаткування, формування партнерських відносин між платниками податків і Державною податковою службою України, застосування ефективних механізмів щодо зниження податкового навантаження підприємств.

Недосконалість податкового законодавства на фоні посилення податкового тиску на підприємства змушує їх ухилятися від сплати податків. Разом з цим використання підприємствами можливих законних способів мінімізації податків дають можливість протистояти фінансовим труднощам. Сьогодні

оптимізація податкової політики є одним із головних завдань фінансового управління підприємства в контексті управління фінансовими ресурсами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню оптимізації податкової політики підприємства в наш час приділяється велика увага. Це питання розглядали і досліджували такі провідні вчені та економісти: Бабенко В. А., Андреев І.М., Іванов Ю.Б., Боровикова Е.В., Єрмоленко О.А., Поколотна О.В. та інші [1-7].

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Однак на сьогодні ця проблема недостатньо розглянута як у науковому, так і в практичному аспектах, що вимагає подальшого дослідження і вдосконалення питань, пов'язаних з оптимізацією податкової політики підприємства.

Метою статті є теоретичне обґрунтування необхідності оптимізації

податкової політики підприємства за допомогою проведення комплексного податкового аналізу та формування інформаційної податкової бази, що дозволить забезпечити функціонування ефективної і оптимальної системи податкової політики підприємства.

Виклад основного матеріалу. У сучасному суспільстві податки - невід'ємна ланка економічних відносин. Виникли вони в далекій давнині, але з появою держави і ринкових відносин отримали найбільшого поширення. Відсутність необхідної стабільності в економіці породжує і нестійкість у податковій сфері, що виражається в постійних змінах кількості податків, порядку їх оподаткування та обчислення, а також заміні одних податків іншими [10].

Фінансово-економічна криза внесла негативні корективи в розвиток економіки нашої країни. Антикризові заходи вимагають державних витрат, джерелом яких служать переважно податки. Тому податкову політику в умовах кризи потрібно ставити на чільне місце заходів з оздоровлення економіки [8].

Податки - основне джерело формування доходів держави, найважливіший елемент його економічної політики, інструмент економічного регулювання і вторгаючись до сфери стратегічних, тактичних і оперативних рішень, вони ставлять керівників підприємств перед необхідністю володіння знаннями і організацією системи податкового менеджменту на підприємстві. Податки являють собою обов'язковий, безумовний, індивідуально безвідплатний платіж, що стягується з юридичних і фізичних осіб у формі відчуження належних їм коштів з метою фінансового забезпечення діяльності держави.

Підприємство та податкова політика нерозривно пов'язані один з одним. Від ефективності податкової політики залежить результат діяльності підприємства.

Податкова політика являє собою

форму реалізації податкової ідеології і податкової стратегії підприємства в розрізі найбільш важливих аспектів діяльності в галузі податкового планування і на окремих етапах її здійснення. На відміну від податкової стратегії в цілому, податкова політика формується лише по конкретних напрямках податкового планування на підприємстві, що вимагає забезпечення найбільш ефективного управління для досягнення головної стратегічної мети цього процесу.

Формування податкової політики за окремими аспектами податкового планування може мати багаторівневий характер. Так, у рамках політики управління податковими відрахуваннями підприємства може бути розроблена політика управління непрямыми і прямими податками. У свою чергу політика управління непрямыми податками може включати в якості самостійних блоків політику управління окремими їх видами (податок на додану вартість, акцизи) [9].

Критерієм вибору того чи іншого варіанта податкової політики є величина податкових платежів. У рамках цієї суми платежів оцінюється ефективність діяльності організації за допомогою показників, що характеризують її фінансове становище, - рентабельність, фондовіддача, оборотність, ліквідність [10].

При оптимізації оподаткування підприємства вихідною точкою слід вважати формування інформаційної податкової бази. Інформація має істотне значення для забезпечення функціонування ефективної системи податкової політики, яка включає внутрішні і зовнішні джерела. До внутрішніх можна віднести не тільки склад податків (їх ставки джерело сплати, наявність пільг, терміни сплати), які сплачує підприємство, але також і статус, місце реєстрації, наявність структурних підрозділів, бюджети підприємства. Склад інформаційної податкової бази з внутрішніх джерел буде змінюватися залежно від специфіки діяльності підприємства. До

зовнішніх джерел можна віднести податкове законодавство, інструкції, спеціальну літературу з методик податкового планування. Дані джерела необхідні для підбору даних для розроблення оптимізаційних дій податкової політики.

Інформаційне забезпечення податкового аналізу включає в себе головний елемент - інформаційну базу даних, сформованих за правилами бухгалтерського та податкового обліку. Використання в аналізі двох самостійних джерел інформації пов'язано з тим фактом, що розрахунок ряду податків здійснюється на базі бухгалтерського обліку. У той же час у ряді випадків, використовуючи методи бухгалтерського обліку, не можливо виконати досить велику кількість вимог, що існують у нормативних документах з оподаткування. Бухгалтерський облік тут непридатний. У даному випадку йдеться про інформацію, зібрану на регістрах податкового обліку. Бухгалтерський і податковий облік готує інформацію для внутрішніх і зовнішніх користувачів на базі певних правил ведення. Але через свою специфіку такі види обліку не можуть надати значного об'єму оперативної інформації, необхідної для прийняття оптимальних управлінських рішень. Існуючі в організації системи обліку містять необхідну для управління податками інформацію, потрібно тільки її правильно використовувати. Завдання податкового аналізу полягає в об'єднанні наявної інформації в систему знань щодо її використання. Податковий аналіз, виступаючи споживачем інформаційних даних, повинен виявити переваги і недоліки діючої системи інформації, сприяти її застосуванню для досягнення цілей організації, дозволяючи при цьому досягати цілей кожної з існуючих в організації систем обліку [10].

Для формування податкової політики підприємства необхідно проводити аналіз інформаційної податкової

бази. Даний аналіз доцільно проводити за двома напрямками: за попередні періоди (при цьому вихідною інформацією виступають дані податкових декларацій, розрахунків за попередні періоди) і майбутні періоди (показники бюджетів підприємства).

При цьому аналізі слід приділити увагу таким складовим, як факторному аналізу податкових платежів, аналізу структури і динаміки податкових платежів, аналізу податкового навантаження підприємства, аналізу податкової заборгованості підприємства.

Розглянемо більш докладно ці складові.

I. Факторний аналіз податкових платежів.

Робота з факторною моделлю, в податковому аналізі дозволить виділити внутрішні (залежні від підприємства) і зовнішні (закладені в податковому законодавстві) фактори, що забезпечують оптимізацію оподаткування підприємства, більш високий рівень податкового планування і прогнозування [10].

Вивчення процесів оподаткування підприємства базується на методі економічного аналізу, як загальному підході до дослідження з метою управління будь-яким об'єктом. Складовими рисами діалектики його основи: є єдність аналізу і синтезу, вивчення економічних явищ у взаємозв'язку, розвитку, динаміці, що дозволяють повною мірою зрозуміти логіку функціонування системи оподаткування на мікрорівні, врахувати тенденції її розвитку, пізнати основні напрями вдосконалення податкової політики як на корпоративному, так і державному рівні управління податками.

Особливостями методу економічного аналізу є використання системи показників і факторів господарської діяльності, вибір вимірників та оцінки залежно від особливостей аналізованих явищ, вивчення причин зміни показників і виявлення впливу факторів на

результативний показник з використанням прийомів математики, статистики та господарського обліку.

Процес податкового аналізу базується на податковому законодавстві, що тягне за собою використання нових, властивих податковій сфері, синтетичних і аналітичних показників. Вивчення і вимірювання впливу факторів на величину досліджуваних показників у податковому аналізі здійснюється за допомогою детермінованого факторного аналізу як одноступінчастого, так і багаступінчастого, динамічного і статичного типу. Прямі зв'язки в податковому аналізі є важливими в першу чергу, оскільки вони дають найточніші оцінки факторних впливів у динаміці зміни узагальнюючого показника. У разі неможливості визначення безперервного ланцюга прямих зв'язків застосовується стохастичний аналіз, спрямований на вивчення непрямих зв'язків. Але, незалежно від способів факторного аналізу, його завдання буде полягати у виділенні факторів зміни узагальнюючого показника за критеріями причинності, достатньої специфічності, самостійності існування, облікової можливості і визначення, чим саме чисельний приріст податкового зобов'язання (або податкового навантаження) зобов'язаний збільшенню кожного фактора [10].

Факторний аналіз доцільно здійснювати у два етапи: перший - аналіз факторів, які впливають на суму податкового платежу; другий - за найзначущими факторами проводиться більш поглиблений аналіз з метою виявлення статей, що мають найістотніший вплив на суму податкового платежу.

Так, наприклад, у частині податку на прибуток на першому етапі необхідно проводити факторний аналіз за такими складовими, як зміна ставки податку на прибуток, зміна суми доходів, витрат і суми амортизаційних відрахувань. У результаті такого аналізу виявляють ряд факторів, які

найбільше впливають на зміну податкових платежів підприємства. Як наслідок, виявляються ряд податкових платежів, що підлягають першочерговій оптимізації, а також групи факторів за цими платежами, які мають найбільш значущий вплив на податкове навантаження підприємства.

У системі управління оподаткуванням на мікрорівні податковий аналіз тісно пов'язаний з іншими функціональними явищами. Він є сполучною ланкою між обліком і прийняттям управлінських рішень, відіграє важливу роль у підготовці інформації для податкового планування.

Українське податкове і господарське законодавство постійно змінюється. Крім того, за аналізований проміжок часу можуть відбутися істотні зміни і в структурі самого підприємства (як об'єкта дослідження). Тому не всі показники можна порівняти по роках дослідження і є ускладненим застосування детермінованих методів аналізу. Сукупність факторів впливу велика і включає показники економічного і технологічного характеру. Проведення факторного аналізу вимагає від аналітика знань у суміжних галузях: у податковому і господарському праві, виробничій технології.

Власникам підприємства податковий аналіз надає інформацію про сукупний вплив податків на динаміку їх власних доходів, дозволяє оцінити ефективність податкового виробництва як сукупність способів, засобів, технічних прийомів і методів, що застосовуються керівництвом підприємства для обов'язковості сплати податків.

II. Аналіз структури і динаміки податкових платежів.

При цьому аналізі необхідно розрахувати структуру сум податків і зборів за кожен рік досліджуваного періоду.

Аналіз структури податкових платежів підприємства слід проводити за питомими видами джерел сплати податкових коштів:

1) непрямі податки: податок на додану вартість, акцизний податок, митні збори;

2) податки і збори, що включаються у витрати виробництва та обігу: плата за користування надрами, плата за землю, збір за спеціальне використання води екологічний податок і ін.;

3) податки і збори, що сплачуються з фінансового результату;

4) податок на прибуток підприємств;

5) загальна сума податків і зборів, сплачена підприємством.

Аналіз структури динаміки податкових платежів дозволить виявити платежі, які мають найбільшу питому вагу в загальній сукупності податків; дозволить проаналізувати зміни, що відбулися за період у співвідношеннях питомих ваг податків; дозволить попередньо визначити причини динаміки податкової структури; виявити ті податки, у динаміці яких відбулися найбільш значущі зміни; визначити причини, що викликали їх.

III. Аналіз податкового навантаження підприємства.

Податкове навантаження являє собою не тільки кількісну, але і якісну характеристику впливу податкової системи на господарюючий суб'єкт.

Від рівня податкового навантаження залежить економічна поведінка суб'єкта господарювання, його фінансове становище. Тому на перший план у податковому аналізі висувається отримання найбільш інформативних показників податкового тягаря, системи аналітичних показників, з яких складаються узагальнюючі показники податкового навантаження, що дають найточніші економічні оцінки і дозволяють отримати найраціональніше рішення.

На мікроекономічному рівні показник податкового навантаження відображує частку сукупного доходу платника податку, який вилучається до бюджету. Показник розраховується як відношення суми всіх нарахованих

податкових платежів організації до обсягу реалізації продукції (робіт, послуг).

Сукупне податкове навантаження підприємства - це відношення всіх нарахованих податкових платежів до виручки від продажу товарів (робіт, послуг) за звітний період, включаючи доходи від інших надходжень.

$$ННорн = НП / (В + ВД) * 100\%$$

де ННорн - податкове навантаження на підприємство при застосуванні загального режиму оподаткування;

НП - загальна сума всіх нарахованих податків;

В - доходи від реалізації товарів (робіт, послуг) і майнових прав;

ВД - позареалізаційні доходи.

Податкова ціна отриманої виручки в кожного підприємства своя і залежить від показників, що визначають бази оподаткування по податках, що сплачуються підприємством. Кожному підприємству властива своя специфіка, але при цьому можна визначити основні фактори, що впливають на розмір податкового навантаження. До таких факторів можна віднести:

- елементи договірної та облікової політики для цілей оподаткування;

- пільги і звільнення;

- основні напрямки розвитку бюджетної, податкової та інвестиційної політики держави, що впливають безпосередньо на елементи податків;

- отримання податкового кредиту, розстрочок і відстрочок по податках і зборах;

- розміщення бізнесу та органів управління господарюючих суб'єктів в офшорах, у тому числі у вільних економічних зонах, що діють на території України.

Податки і збори розрізняються між собою за ознаками об'єкта оподаткування і джерела сплати. Тому при визначенні рівня відносного податкового навантаження необхідно враховувати цю різницю. Дана відмінність дозволить визначити систему

розрахункових відносних показників - виручку від реалізації продукції, балансовий аналітичних коефіцієнтів податкового і чистий прибуток, витрати виробництва та навантаження на різні показники діяльності обігу. Ці коефіцієнти і Коефіцієнти податкового характеризують ступінь тиску податкового навантаження доцільно аналізувати за преса на основні фінансово-економічні п'ятьма групами (табл). показники господарюючого суб'єкта:

Таблиця 1

Коефіцієнти податкового навантаження підприємства

<p>Група 1. <u>Коефіцієнти податкового навантаження на виручку від реалізації</u></p>	<p>Відношення суми всіх непрямих податків і зборів до виручки від реалізації. Відношення суми всіх прямих податків і зборів до виручки від реалізації. Відношення суми податку на прибуток підприємств до виручки від реалізації</p>
<p>Група 2. <u>Коефіцієнти податкового навантаження на показники прибутку підприємства</u></p>	<p>Відношення податку на прибуток до величини балансового прибутку. Відношення суми податків і зборів, що стягуються з фінансового результату, до балансового прибутку. Відношення суми податків і зборів, що стягуються з чистого прибутку, до величини чистого прибутку</p>
<p>Група 3. <u>Коефіцієнти податкового навантаження на величину витрат виробництва і обігу</u></p>	<p>Відношення сум податків і зборів, що включаються в собівартість продукції, до величини собівартості</p>
<p>Група 4. <u>Специфічні коефіцієнти</u></p>	<p>Коефіцієнт використання податкових пільг розраховується співвідношенням сум податкових пільг, які підприємство використовує відповідно до чинного законодавства, і загальної суми податкових платежів. Коефіцієнт податкоємності реалізованої продукції розраховується співвідношенням сум податкових платежів, і обсягу реалізованої продукції</p>
<p>Група 5. <u>Узагальнюючі показники податкового навантаження</u></p>	<p>Загальний коефіцієнт оподаткування підприємства розраховується співвідношенням чистого прибутку підприємства, отриманого від усіх видів господарської діяльності підприємства за певний період, і податкового платежу за такий самий період. Коефіцієнт ефективності податкової політики підприємства розраховується співвідношенням економії податкових платежів завдяки заходам оптимізації податкової політики і загальної суми податкових платежів у базовому періоді</p>

Всі отримані аналітичні коефіцієнти тенденції, що склалися в системі доцільно подати в таблиці і проаналізувати оподаткування підприємства, і про рівень по роках. Дані коефіцієнти являють собою впливу системи оподаткування на об'єкт стійкі кількісні характеристики, динаміка дослідження за розглянутий період. яких дозволяє зробити висновки про Подані коефіцієнти податкового

навантаження на підприємство досить повно відображають рівень впливу системи оподаткування на кінцеві результати діяльності господарюючого суб'єкта.

Наведені коефіцієнти всебічно характеризують податкову ефективність податкової політики підприємства. Однак через особливості вітчизняних умов господарювання неможливо навести рекомендовані значення всіх коефіцієнтів, оскільки в кожного підприємства ціна отриманої виручки буде залежати від показників, які визначають базу оподаткування за тими податками, які сплачуються конкретним підприємством.

IV. Аналіз податкової заборгованості підприємства.

Аналіз податкової заборгованості необхідно проводити за такими складовими:

- аналіз динаміки заборгованості підприємства по податках і зборах;
- аналіз структури заборгованості підприємства по податках і зборах;
- аналіз співвідношень сум заборгованостей і сум податків і зборів, що сплачуються підприємством;
- факторний аналіз заборгованостей підприємства.

Далі розраховуються співвідношення сум заборгованостей підприємства і загальної суми податків і обов'язкових платежів за роками всередині досліджуваного періоду, а також за тими видами платежів, за якими утворилися найбільші величини заборгованостей (ПДВ, податок на прибуток, акцизи і т.п.).

Результати розрахунків слід аналізувати в комплексі. Тенденції, виявлені в динаміці і структурі заборгованості по окремих податках і зборах, і в співвідношеннях сум платежів, дозволяють вирішити такі завдання:

- визначити податки, за якими склалися найбільші заборгованості;
- виділити всередині досліджуваного періоду роки, коли підприємство не змогло розрахуватися з держбюджетом і позабюджетними фондами з обов'язкових

платежів;

- виділити ті види обов'язкових платежів, які викликають у платників найбільші труднощі зі сплатою, тобто найбільш обтяжливі для господарюючого суб'єкта. Подібна характеристика також є непрямою оцінкою податкового навантаження;

- за результатами аналізу попередньо визначити можливі фактори або причини, що викликали виникнення досліджуваних заборгованостей по податках і зборах;

- уточнити причини порушень податкової дисципліни за даними бухгалтерської та фінансової звітності, тобто завершити факторний аналіз заборгованостей.

Висновки. Таким чином, з метою оптимізації податкової політики підприємства необхідним є проведення податкового аналізу за такими складовими, як факторний аналіз податкових платежів; аналіз структури і динаміки податкових платежів; аналіз податкового навантаження підприємства; аналіз податкової заборгованості підприємства.

Проведення комплексного податкового аналізу дозволяє провести аналіз сукупності податків і зборів, які сплачуються конкретним підприємством у різні роки, виявити найбільш значущі фактори, що викликали зміни в динаміці і структурі податкової сукупності, а також сформулювати інформаційну податкову базу підприємства, що дозволить забезпечити функціонування ефективної і оптимальної системи податкової політики підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Babenko V.A. Economic-mathematical Model's Formation of the Dynamics of Management's process of Innovative Technologies on Enterprises of Agroindustrial Complex / V.A. Babenko // Scientific economic journal "Actual problems of Economics", № 1 (139) 2013. – Kyiv: "National Academy of management", 2013. –

580 р. – Р. 182-186.

2. Андреев, И.М. Налоговая оптимизация [Текст] / И.М. Андреев // Налоговый вестник. – 2008. – № 12. – С. 73-80.

3. Боровикова, Е.В. Исполнение функций налогового агента при применении упрощенной системы налогообложения [Текст] / Е.В. Боровикова // Налоговый вестник. – 2008. – № 11. – С. 65-71.

4. Иванов, Ю.Б. Минимизация, оптимизация, налоговое планирование: суть, отличия, методы [Текст] / Ю.Б. Иванов // Бухгалтерия. – 2004. – N40 (611) – С. 12-18.

5. Иванов, Ю.Б. Налоговое планирование: принципы, методы, инструментарий: [монография] / Ю.Б. Иванов, В.В. Карпова, Л.Н. Карпов. - Харьков: ИД «ИНЖЭК», 2006. -272 с.

6. Ермоленко, А.А. Проблемы взаимоотношений налоговой и бюджетной сфер государственных финансов [Текст] / А.А. Ермоленко, Н.Н. Лысенкова // Вестник НТУ «ХПИ» Выпуск №24 “Технический прогресс и эффективность производства” Часть 4, Харьков 2001.- С. 157-160.

7. Поколюдна, О.В. Податкове регулювання в Україні [Текст] // Збірник

наукових праць «Вісник економіки транспорту і промисловості». - Вип. 38.- Харків:УкрДАЗТ.-2012.- С. 278-281.

8. Букач, Е.В. Грамотная налоговая политика – стимул и поддержка для бизнеса [Текст] / Е.В. Букач // Налоговый вестник. - 2010. – № 1.- С. 9-13.

9. Горский, И.В. К оценке налоговой политики [Текст] / И.В. Горский // Вопросы экономики. – 2002. – № 7. – С. 50-63.

10. Девликамова, Г. Налоговый анализ как составная часть анализа хозяйственной деятельности предприятия [Текст] / Г. Девликамова // Финансы. – 2001. – № 6 – С. 24-32.

11. Легостаева, О.О. Впровадження ефективного податкового планування на підприємстві [Текст] / О.О. Легостаева, О.І. Матвейченко // Теорії мікро-макроекономіки: зб. наук. праць.– К., 2011. Вип. 37. С. 198-204.

12. Меліхова, Т.О. Удосконалення методів аналізу податкового навантаження господарської діяльності підприємств [Текст] / Т.О. Меліхова // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010.- Вип. 17. – С. 19-25.

Стаття надійшла: 29.06.16р.

УДК 338.47:658.5:656.2

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Островерх Г.Є., аспірант (УкрДУЗТ)

У статті розглянуто та визначено основні проблеми та завдання на шляху досягнення стійкого розвитку підприємств залізничного транспорту України. В сучасних умовах господарювання особливу увагу заслуговує стратегічне управління підприємством. Визначені концептуальні положення стратегічного управління підприємствами залізничного транспорту України. В результаті проведеного аналізу основних факторів діяльності ПАТ «Українська залізниця» з'ясовано, що механізми та